

RÆSON

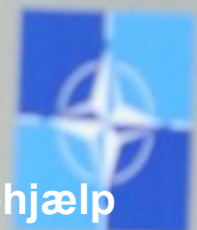
2. årgang nr. 2 - 10. Februar 2010

Foghs første 100 dage

Imponerende start, store problemer forude

GÆLDSKRISE: Uddannelse eller efterløn
KINA-USA: Hackere og våbensalg
NATO: Ikke kun hård magt
TERROR i Thailand
BRUXELLES: Messerschmidt:
Derfor bør EU ikke sende katastrofehjælp

Baggrund og analyser fra den finansielle verden

www.jyskebank.tv

RÆSON udkommer på tryk to gange årligt og udsender i den politiske højsæson dette gratis ugemagasin på nettet. Årsabonnement: 250 kr. RÆSON er uafhængigt (enhver artikel er kun udtryk for skribentens holdninger) og non-profit (alle indtægter investeres i magasinet); bladet blev startet i 2002 og har siden bragt flere end 500 artikler. Chefredaktion: Eske Vinther-Jensen (ansv.), Nikolaj Vitting Hermann, Emma Knudsen (daglig redaktør), Jonas Parello-Plesner og Clement Behrendt Kjersgaard (udgiver). Alle indlæg sendes til: redaktionen@raeson.dk. Foto credits bl.a.: EU-kommissionen, The White House, NATO, Undervisningsministeriet, Wikimedia Commons. EVERYBODY WINS

For gratis tilmelding til dette ugemagasin: www.raeson.dk

Generalsekretæren Imponerende start, store problemer forude

Fogh har fået en imponerende start: generalsekretæren har fået positiv medieomtale, respekt fra NATO's stats- og regeringschefer – og han har sat skub i nogle vigtige sagsområder. Men alt har ikke været fryd og gammen. Der er måske endnu ”ikke noget at komme efter”, for at bruge et af Foghs egne citater fra tiden i Statsministeriet, men der er adskillige potentielle fælder forude.

Af Daniel Korski

DE fleste kommentatorer er enige om, at Fogh er kommet godt fra start bl.a. ved brug af sit medietække. Han har allerede fået mere positiv presseomtale end forgængeren, hollandske Jaap de Hoop Sceffer. Ved ivrig brug af Internettet, blogs, NATO-TV og sågar Facebook har Fogh bragt koldkrigsorganisationen ud til den enkelte borger – uden om det filter, der normalt hindrer kontakt med internationale topfolk. I samme ånd er processen med at udvikle NATO's næste strategiske koncept, alliancens drejebog, mere åben end nogensinde før i NATO-regi - hvilket måske kan kompensere for, at de folk, Fogh har sat til opgaven, bedst kan beskrives som gammeltænkende koryfæer.

Fordi NATO kun eksisterer så længe borgerne forstår alliancens formålsparagraffer, er en effektiv mediestrategi vigtig. Men et positivt renommé kan i længden kun opretholdes på baggrund af en succesfuld politik. Her er det mere speget.

Ruslandspolitikken: en vindingsag

Ruslandspolitikken har nok været Foghs hidtil største succes. Han har lagt sig tæt op ad Barack Obamas ”Ost-politik”, for at bruge Willy Brandts vending, og har arbejdet for, at ikke kun USA men hele NATO kan genetablere et partnerskab med Rusland. Forslaget om at udarbejde en fælles trusselvurdering passede særdeles godt sammen med USA's nye missilskjoldsstrategi.

Hverken Obama eller Fogh har endnu fået noget tilbage fra de russiske ledere for deres indsats, men et hurtigt quid pro quo ville nok også have været naivt at vente.

Til gengæld er det uklart, hvor længe NATO kan holde til at stå med en udstrakt hånd. Fogh - (måske) modsat Obama - vil på et tidspunkt være nødt til at udarbejde yderligere tiltag, der kan berolige de østeuropæiske allierede. Der har fx været tale om at arbejde med forsvarsplaner i det (stadig lidet sandsynlige) tilfælde, at NATO-medlemmer bliver angrebet af Rusland.

Fogh er også begyndt godt, når det gælder NATO's partnerskaber med andre aktører – fx mellemstlige lande – og organisationens forhold til EU. Tidlige besøg i Tyrkiet – både før og efter sin udnævnelse – og en tur til Grækenland havde til formål at belyse problemer med NATO-EU-samarbejdet, der fortsat bliver bremset af Ankara og Athen. Et møde i Abu Dhabi sammen med NATO-ambassadørerne har ligeledes imponeret analytikere. Men på begge områder er det svært at forestille sig hurtige resultater.

Før Cypren-konflikten bliver løst ser det ikke ud til, at NATO og EU vil være i stand til at arbejde tættere sammen, og NATO's forhold til mellemøsten vil fortsat blive bremset af Frankrig, der ser EU som den rette samarbejdskanal. De mellemstlige lande, bortset fra Marokko, virker heller ikke så interesserede i et samarbejde med NATO, som er i et direkte forhold til USA. Foghs tale i den arabiske golf sidste år blev kritiseret af alle parter, der mente, at den manglede forståelse for den israelsk-palæstinensiske konflikt. Modsat hans forgænger, der var påpasselig i forhold til ikke at udtale sig om Mellemøstkonflikten, men kun om en eventuel rolle for NATO, efter en fredsaftale er indgået, gik Fogh direkte ind i substansen. Som var han stadigvæk statsminister, manede han i talen palæstenserne til at nedkæmpe terrorisme, lagde pres på israelerne for at gøre palæstenserens vilkår bedre samt opfordrede den israelske regering til at trække sig tilbage fra nogle af de besatte områder. Han omtalte også Jerusalem samt flygtningespørgsmålet. Intet i talen var nyskabende, men som en udtalelse fra NATO's generalsekretær, der ikke på forhånd var godkendt af NATO's medlemslande, faldt talen ikke i god jord.

Uheldige udtalelser om Afghanistan

Hvis Ruslandsstrategien har været Foghs vindingsag, har Afghanistan-porteføljen været den

mest problematiske. Fogh var hurtig til at omtale det korrupte valg af Karzai som en succes, selv om han måske kun refererede til den måde, hvorpå lokale sikkerhedsstyrker håndterede trusler fra Taleban-oprørerne. Alligevel var det ikke en god udtalelse at have løbende hen over CNN's nyhedssticker [det 'bånd' med aktuelle overskrifter, CNN har i bunden af skærmen, red.] da det gik op for både diplomater og lægfolk, hvor slemt det egentlig stod til.

Siden denne uheldige udtalelse er Fogh dog kommet godt igen. Han har givet Obama international rygstøtte til præsidentens langsommelige overvejelser om styrkeforøgelse, hvilket nok har givet ham point i Det Hvide Hus. I optakten til offentliggørelsen af Obamas Afghanistan-strategi lykkedes det Fogh at få de andre NATO-lande til at love at sende op til 7.000 flere soldater til Afghanistan.

Manglende NATO-strategi og interne spændinger

Alligevel er det svært at få øje på en decideret NATO-strategi. Her risikerer Fogh at gentage sin forgængers brøler – nemlig at blive en upopulær europæisk sælger af en amerikansk strategi. I stedet for at udarbejde en decideret NATO-strategi er alliancen blevet til en amerikansk ledet 'koalition af villige', der arbejder med NATO's varemærke, men ikke som en reel NATO-mission. Som en britisk diplomat udtrykker det: "Det er vist ikke gået op for General Stan McChrystal, [ISAF's øverstkommanderende red.] at han arbejder for NATO." Der er flere eksempler på denne tendens. Fx da der ved Afghanistan-konferencen i London i januar skulle udnævnes en ny NATO-civilrepræsentant i Kabul, der skal være ISAF-chefens civile pendant, siges det, at Fogh ikke ønskede at udnævne Mark Sedwell, den britiske ambassadør i Kabul, til posten, men blev presset til det af USA og Storbritannien.

Med en manglende NATO-strategi i forhold til Afghanistan, løber Fogh den risiko, at mange lande i alliancen ikke vil føle sig som en del af Afghanistan-indsatsen, netop som store dele af Europas befolkning vender sig imod krigen.

En bedre tilgang ville være at udarbejde en større rolle for NATO, når det gælder udviklingen af de afghanske sikkerhedsstyrker – og at gøre denne opgave til alliancens alfa og omega – mens USA's militær så fokuserer på kamphandlingerne. Fogh har allerede fokuseret mere på de afghanske sikkerhedsstyrker end hans forgænger, men det er stadigvæk ikke et projekt, alle NATO-landene føler sig en del af.

En måde at ændre dette på ville være at støtte opbyggelsen af et regiment af afghanske ingeniørtropper, der kan være med til at genopbygge landsbyer efter kamphandlinger, hvor civile organisationer ikke kan komme til. Hvis et sådant tiltag blev koblet sammen med en indsats for at videreudvikle ingeniørfakultetet i Kabul, kunne projektet være med til at skabe en ny generation af afghanske ingeniører. Taget den civile karakter af denne opgave i betragtning, er

det en opgave mange europæiske lande ville kunne tilslutte sig.

Endvidere burde Fogh, der er en dreven strateg, allerede nu begynde et forberedende arbejde med en Plan B for NATO's Afghanistan-indsats. Holland har bebudet en tilbagetrækning af deres styrker, den nye tyske forsvarsminister snakker offentligt om en 2015-deadline for den tyske indsats, og præsident Obama skal til at vurdere sin nye strategi allerede i december 2010. Det vil derfor være klogt, hvis Fogh begyndte at arbejde med en strategi med forskellige fremtidige scenarier for NATO-indsatsen.

Hertil kommer spørgsmålet om Foghs interne roller – som chef for NATO-staben, rådsleder og ambassadørpartner. Hvordan man vurderer hans indsats, afhænger af fra hvilken position man betragter den. Med sin minutiøst planlagte dag har Fogh skabt en mere disciplineret organisation. Men det er også en organisation, hvor størstedelen af staben er udelukket fra beslutningsprocesser – til fordel for det noget mere snævre (og dansk-dominerede) "front office" – og hvor ambassadører, der har været vant til fyrstestatus, nu skal vente op til otte uger på at få et møde med generalsekretæren, selv om de repræsenterer USA. Et system, hvor generalsekretæren ser sig selv som ligemand med regeringslederne, ikke længere sideordnet med gemene ambassadører.

Denne tilgang til jobbet vil måske gøre det muligt at højne diskussionsniveauet i alliancen, således at NATO kan blande sig i en lang række højt profilerede sikkerhedspolitiske sager – som fx Irans atomprogram, Kinas militære optræning eller international terrorisme. Spørgsmål, som berører alliancen, ikke har et decideret NATO-mærkat, men måske burde diskuteres i NATO-regi.

Men Foghs stil skaber også fjender, heriblandt NATO-ambassadørerne. Ved ministermødet i Bratislava smed han NATO-ambassadørerne ud fra middagen, der var forbeholdt forsvarsministre. I stedet for at sidde i et lytterum "strejkede" NATO-ambassadørerne, og gik alle hjem til deres hotel. Disse topdiplomater vil være hurtige til at falde Fogh i ryggen i det øjeblik, noget går galt. Specielt den amerikanske NATO-ambassadør siges at have et særdeles dårligt forhold til Fogh. Og Fogh vil i givet fald ikke have mange kreditiver at trække på – eller en udenrigsminister, der kan løbe efter ham og samle skårene op.

Fogh har været en succes: På en lang række områder har den tidligere statsminister klaret sig betydeligt bedre end mange af sine forgængere. Men i 2010 venter mærkbart større udfordringer – både på en række storpolitiske emner og på de indre linjer. ■

Daniel Korski er senioranalytiker i tænketanken European Council on Foreign Relations, hvor han dækker sikkerhedspolitiske spørgsmål.

GÆLDSEKRISE

Vent med afskaffelse af efterlønnen – investér i uddannelse!

Regeringen skal inden længe fremlægge et konvergensprogram, der sammenholder dansk økonomi med EU's konvergenskrav. Ifølge flere beregninger skal Danmark finde omkring 20 mia. kroner over de kommende år for at kunne dække den offentlige gæld og leve op til EU-kravene. Afskaf efterlønnen siger blandt andet tænketanken CEPOS – en politisk umulighed de kommende år, svarer økonomerne Per Kongshøj Madsen og Christen Sørensen. De mener, at investeringer i uddannelsesområdet vil være givet bedre ud.

**Interview med Per Kongshøj Madsen og Christen Sørensen
af Emma Knudsen, daglig redaktør RÆSON**

Med en stor offentlig gæld er besparelser påkrævet for at dække underskuddet samt ruste sig til det kommende boom af pensionister over de næste 10-15 år. Blandt andre beskriver professor og tidligere vismand Jan Rose Skaksen fra Copenhagen Business School 6. februar i Berlingske Tidende, hvordan den voksende offentlige gæld over de næste ti år vil blive ”et kæmpe problem for Danmark”, hvis ikke man hurtigt finder midler til at ændre den økonomiske situation. Flere eksperter kalder på arbejdsmarkedsreformer, skatter og nedskæringer. Professorerne Per Kongshøj Madsen fra Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning ved Aalborg Universitet og Christen Sørensen fra Samfundsvidenskabeligt Fakultet ved Syddansk Universitet, betragter dog bekymringerne om den offentlige gæld som noget overdrevent. Først og fremmest er det ifølge Per Kongshøj Madsen naturligt, at vi med den eksisterende krise, ser en markant stigning i det offentlige forbrug:

”Man må ikke glemme, at dansk økonomi er præget af de meget stærke økonomiske stabilisatorer, som nødvendigvis øger udsvingene i økonomien. Eksempelvis øges forbruget på dagpenge naturligvis i perioder med lavkonjunktur. Det er udtryk for en positiv udvikling, da stabilisatorerne fungerer som økonomiske stødpuder. Hvis man går ud og laver offentlige besparelser nu, gør man kun ondt værre!”

Christen Sørensen finder desuden, at den eksisterende situation i høj grad er selvforskyldt, idet man ikke strammede finanspolitikken, da man havde muligheden for det:

”Da man havde muligheden for at stramme finanspolitikken, og dermed mindske det offentlige underskud, i 2006-2007, undlod man det jo. Den daværende finansminister [Thor Pedersen, red.] skålede for de 70 mia. Det var tåbeligt, for man ved jo, at de automatiske stabilisatorer er meget store i Danmark, så de offentlige budgetter bevæger sig temmelig meget.”

Ét er dog et stort midlertidigt underskud på de offentlige finanser, noget andet er et mere langvarigt underskud, hvilket begge økonomer finder nødvendigt at nedbringe til et rimeligt niveau:

”Det strukturelle underskud, der eksisterer uafhængigt af periodiske konjunkturudsving, er selvfølgelig væsentligt at bibeholde på et begrænset niveau. Man må dog være opmærksom på, at problematikken hurtigt overdramatiseres, da det er svært at identificere det faktiske niveau for de offentlige finanser,” mener Per Kongshøj Madsen.

Efteruddannelse frem for efterløn

Begge økonomer finder beskæftigelsespolitikken helt central i forhold til nedbringelse af det offentlige underskud. Der skal flere på arbejdsmarkedet, og arbejdsstyrken skal generelt øges. Det primære middel bør dog ikke være en afskaffelse af efterlønnen, ifølge Per Kongshøj Madsen og Christen Sørensen.

I stedet pointerer de, i overensstemmelse med Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, vigtigheden af en stærk uddannelsessektor. For, som Per Kongshøj Madsen fremhæver det, hænger uddannelsespolitikken tæt sammen med beskæftigelsespolitikken:

”Det er nødvendigt at øge beskæftigelsen, og uddannelse et centralt redskab i den forbindelse. Det handler om at øge det generelle uddannelsesniveau, og her er det oplagt at benytte den eksisterende krise til at få folk i efteruddannelse, så de står stærkere ift. de kvalifikationer, der kræves på arbejdsmarkedet i dag. Jo højere uddannelse, jo længere bliver vi også på arbejdsmarkedet. Uddannelsespolitik hænger dermed tæt sammen med arbejdsstyrkespolitik.”

Christen Sørensen identificerer ligeledes uddannelsessektoren som central, han pointerer desuden de besparelsesmuligheder, der vil være i at afskaffe regionerne. Kommunalreformen har langt fra givet de stordriftsfordele, regeringen hævdede, i stedet har den resulteret omfattende administration:

”For det første vil man kunne spare mange millioner i administrative omkostninger ved at få regionerne nedlagt. Det er et ansvarsforflygtigelsesetablisement mellem ministeren og regionerne, hvilket vi nærmest ser eksempler på hver dag. Spar dem dog væk. Lav i stedet en ordentlig enhed under staten, og kontrollér den. Kvaliteten på statsligt niveau bør forbedres.

For det andet, bør man have kommunerne til at fungere langt mere effektivt. Der er alt for mange administrative led, hvor ingen vil tage ansvar, hvilket får administrationens omfang til at stige. Der har regeringen et stort ansvar, da de jo påstod, at der med kommunalreformen var tale om stordriftsfordele.”

Også i uddannelsessektoren er der for megen administration i dag, ifølge Christen Sørensen:

”For det tredje, bør man få folkeskolen og universitetsverdenen til at fungere ordentligt. Der er alt for meget administration i universitetsverdenen med privatisering af bestyrelser og direktion samt de mange ansættelser. Al den ekstra administration er fejlagtig.”

Regeringens Arbejdsmarkedskommission har klart anbefalet en afskaffelse af efterlønnen for at få øget arbejdsstyrken og for hurtigt at få flere på arbejdsmarkedet. Den særstatus, som efterlønsordningen har fået i den offentlige økonomiske debat, er dog forfejlet, ifølge Per Kongshøj Madsen:

”Ja, man vil umiddelbart se et hurtigere økonomisk resultat ved at afskaffe efterlønnen end ved investeringer i uddannelse. Man må dog ikke overvurdere udbyttet af at afskaffe efterlønnen. For det store gennemsnit af de, der går på efterløn, er det et spørgsmål om at være nedslidt. Desuden er der et fornuftigt socialt element i denne ordning. Problemet er selvfølgelig, at ordningen ikke længere kun omfatter den primære målgruppe, men at der også er folk, der kunne være blevet længere på arbejdsmarkedet. Det er dog fejlagtigt, når det bliver fremstillet, som om at de, der er på efterløn, går direkte på golfbanen. Sådan er det ikke. For flertallets vedkommende fungerer ordningen for dem, der faktisk har det skidt og ikke længere er i stand til at arbejde. Dermed ville der ikke være vundet så meget ved en afskaffelse af ordningen.”

Christen Sørensen mener, at efterlønnen er et oplagt sted at stramme ind, dog bør det ikke foregå lige foreløbigt:

”Man bør stramme ind i forhold til efterlønsordningen, men først når beskæftigelsen igen stiger – ellers vil det være

politisk umuligt at komme igennem med. Desuden bør man forkorte dagpengeperioden. Personer over 50 år bør måske ikke rammes af det, fordi de har disponeret over nogle andre forudsætninger, men der er ingen der er tjent med, at nogen går ledige i fire år; folk selv bliver odelagte af det. Det er vigtigt, at man samtidig med at nedsætte dagpengeperioden også kommer med tilbud om opkvalificering, så der bliver en balance mellem fisk og gulerodder.”

Krisen giver plads til uddannelse

Og netop denne opkvalificering er vigtig at tage fat på, sådan som arbejdsmarkedet ser ud i dag, ifølge Per Kongshøj Madsen:

”Med den nuværende konjunktur har du et arbejdsmarked, der ikke er presset, og dermed har du rum til at sætte flere i uddannelse. Det handler om at uddanne restgruppen. Man sikrer dermed på den korte bane, at folk ikke spilder deres tid, og for det andet sikrer man på den lange bane, at man får en større arbejdsstyrke.”

Også i konkurrenceøjemed finder han, at satsningen på uddannelsesområdet central:

”Generelt bør uddannelsesområdet vægtes højt af regeringen over de kommende år, det er her, vi vil have mulighed for at konkurrere internationalt. Det gælder både universitetsuddannelser, men også en forbedring af folkeskoler o. lign.”

Desuden finder Christen Sørensen ikke, at uddannelsesområdet nødvendigvis vil medføre yderligere offentlige omkostninger, det handler om prioriteringer og med regeringens politik de seneste år, er der nok af fejlinvesteringer, der kan skæres væk; eksempelvis de nationale test:

”En satsning på uddannelsesområdet vil ikke nødvendigvis være forbundet med yderligere investeringer og udgifter. I stedet kan man med fordel omprioritere de nuværende udgifter på området, eksempelvis ved at afskaffe de test, man har indført i folkeskolen. Det er grotesk, hvad der er brugt på penge og tid på det! Desuden er det hovedløst, at disse test er placeret i slutningen af skoleåret. Lærerne burde efter et år kunne vurdere deres elever uden disse test i slutningen af året, og når man ikke en gang kan give testresultater videre til fremtidige lærere ved eventuelt lærerskift, så giver de ikke ret megen mening,” mener Christen Sørensen. Han påpeger desuden, at det er fint med kortvarige uenigheder mellem regeringen og Danmarks Lærerforening, men at det er vigtigt rent faktisk at indgå en egentlig aftale frem for at føre en uendelig krig:

”Det er afgørende ikke at føre krig med lærerne, men at indgå aftaler med dem. Især er en 30-års krig ubrugelig og skaber unødigt forvirring om, hvordan skolen rent faktisk skal og bør være indrettet.” ■

Per Kongshøj Madsen er professor i økonomi ved Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet, og tilknyttet Center for Arbejdsmarkedsforskning (CARMA)

Christen Sørensen er professor i økonomi ved Samfundsvidenskabeligt Fakultet, Syddansk Universitet, og tidligere økonomisk vismand

RÆSON

Da EU sendte nødhjælp til Haiti i kølvandet på det omfattende jordskælv d. 12. januar, var en længere proces at få koordineret hjælpen. Per Stig Møller har i Politiken (d. 25. januar) beklaget, at EU's nødhjælp var så længe undervejs. RÆSON spørger medlem af Europaparlamentet Morten Messerschmidt: Kan og bør EU's nødhjælpsindsats effektiviseres fremover?

HAITI

Derfor bør EU ikke sende katastrofehjælp

Af Morten Messerschmidt (MEP, DF)

BRUXELLES. Der blev samlet mere end 130 millioner kroner ind ved Danmarks Indsamling til jordskælvsøfrene i Haiti og kvinder i Afrika d. 30. januar. Der var tale om et enestående resultat, som viser danskernes store offervilje i alvorlige situationer som denne. På samme måde har der været spontane, nationale indsamlinger i en række andre europæiske lande.

Danmark yder bestemt sin andel med hensyn til ulandsbistand. Vores bidrag udgør 0,85 procent af BNP – eller i 2008: 15 milliarder kroner. Til sammenligning har EU-landene meget svært ved blot at nå EU's egen målsætning om, at 0,55 procent af EU's BNP skal gå til ulandsbistand – for ikke at tale om FN's anbefalede niveau på 0,7 procent, der befinder sig lysår borte.

Pointen er, at man først og fremmest kan stille spørgsmålstegn ved, hvorvidt udenrigsminister Per Stig Møller har ret, når han beklager, at EU's nødhjælp har været for længe om at nå frem; er det i det hele taget er relevant og ønskværdigt at lade EU tage sig af den opgave? Er det ikke indbygget i EU, at alting tager lang tid, og at de enkelte medlemslande har langt lettere ved at yde hjælpen på nationalt plan?

Når en katastrofe er indtruffet, drejer det sig om at få hjælpen dirigeret i den rigtige retning så hurtigt som overhovedet muligt. Hvert sekund tæller! Derfor er der ikke tid til at kæmpe med de bureaukratiske og logistiske flaskehalse, som EU er så berygtet for. Når en alvorlig situation er indtruffet, nytter det ikke noget at afholde møder for at koordinere. Hjælpen skal frem her og nu.

Hjælpen koordineres bedst i det enkelte medlemsland, hvor rutinerne er indarbejdede, og hvor alle led kan kommunikere effektivt med hinanden. Hertil kommer et andet – og ligeså vigtigt – aspekt: Katastrofehjælp kan ikke stå alene. Hvad nytter det at flyve fødevarer, telte og læger ind for derefter at overlade den nødstedte

befolkning til sig selv? Katastrofehjælp og ulandsbistand bliver dermed to sider af samme sag.

Alligevel er der grund til at skelne mellem to forskellige former for hjælp: Den akutte og øjeblikkeligt lindrende nødhjælp og den mere langsigtede u-landsbistand. I begge tilfælde kan man argumentere for den nationale model. På nødhjælpsområdet fordi effektiviteten er langt bedre nationalt, på u-landsbistandsområdet, fordi det nødvendigvis må være op til det enkelte medlemsland at vurdere, hvilke lande det ønsker at støtte.

Danmarks Indsamling viste, at danskerne var mere end villige til at hjælpe, fordi de fik sat ansigter på nøden – og fordi de fik en klar fornemmelse af, at det nyttede at hjælpe. Den statsligt styrede ulandsbistand er ligeledes vigtig, men den lider af det handicap, at den forvaltes af en gruppe bureaukrater efter nogle på forhånd fastlagte retningslinjer. For befolkningen er det dermed uklart, hvad pengene i grunden går til. Denne usikkerhedsfølelse vil om muligt blive endnu større, hvis hjælpen skal forvaltes på unionsniveau.

Katastrofehjælp skal for mig at se ikke ligge i EU-regi, men man kunne forestille sig, at hvert enkelt medlemsland ydede penge til en nødhjælpsfond med en noget mere smidig og tidssvarende forvaltning end EU's – en fond, hvis konkrete indsats sagtens kunne "udliciteres" til en ngo som Røde Kors eller andre. På den måde kan man få det bedste fra begge verdener. En fælles indsats på et effektivt grundlag.

Jordskælvs katastrofen i Haiti har vist os, at det bestemt ikke skorter på offervilje, men at en lang række andre problemer har forhindret hjælpen i at nå frem. Efter jordskælvet blev stort set al infrastruktur i Haiti smadret, og med til historien hører, at landet i forvejen er et verdens mest

kaotiske og fattige lande præget af korruption og kriminalitet. Hertil kommer, at de forskellige hjælpende lande ikke har kommunikeret tilstrækkeligt med hinanden, og at amerikanerne i stort omfang har kørt deres eget løb.

Hvilken gavn kan EU-hjælp gøre, hvis et land som USA ikke er med? Måske havner hjælpen det helt forkerte sted, hvis europæerne deler fødevarer ud på et sted, hvor amerikanerne lige har været. En effektiv katastrofehjælp overstiger EU's formåen og befinder sig bedst i et samarbejde mellem enkeltlande på hele Jorden. Når det kommer til handling samt viljen til at sætte den fornødne magt bag en katastrofeindsats i et land, hvor alt er kaos, viser historien, at det først og fremmest er USA, der er villig til at risikere noget. Men selv om hjælpen planlægges bedst og hurtigst i de enkelte lande, må den naturligvis organiseres i fællesskab.

Hvis vi kaster blikket på ulandshjælpen, gør de samme betragtninger sig gældende.

U-landsbistanden er grundlæggende betinget af befolkningernes accept og deres følelse af, at pengene gør gavn.

Derfor forstår jeg godt unionstilhængernes ønske om at centralisere u-landsbistanden, eftersom det vil fjerne konsekvenserne af uheldige beslutninger fra borgernes bevidsthed i endnu højere grad. Men vi mennesker er nu en gang så "egoistisk" indrettede i Kierkegaardsk forstand, at vi gerne vil se resultater af den hjælp, vi giver. Vi vil se folk, der har fået det bedre. Vi vil høre succeshistorier – og det har man generelt været alt for dårlig til fra både medlemslandenes og EU's side.

Danmarks Indsamling viser, at befolkningen ønsker at tage ansvar, men samtidig også, hvor afgørende den konkrete kontekst er.

Det er ikke sandsynligt, at EU vil kunne koordinere denne opgave i fremtiden – heller ikke efter Lissabon-traktatens ikrafttræden. EU er på den ene side en bureaukratisk kæmpe, og på den anden side en ynkelig dværg. Mens folk lider, vil EU ivrigt diskutere omfang og målretning af hjælp. Katastrofehjælp og u-landsbistand skal efter min opfattelse holdes så tæt på befolkningerne som overhovedet muligt, og her er det samtidig vigtigt, at man giver helt almindelige mennesker mulighed for at engagere sig personligt i hjælpearbejdet. Tænk på, hvordan en dansk nødhjælpsarbejder, den 49-årige Jens Tranum Kristensen, som selv, efter at have været begravet under ruinerne i Haitis hovedstad Port au Prince i fem dage, insisterede på at blive i landet for at hjælpe. Den indstilling kan intet bureaukrati frembringe – uanset hvor smukke hensigterne er.

Når man efterlyser en EU-indsats på katastrofehjælpsområdet, bør man ligeledes overveje, om ikke sporene skræmmer. Har FN altid udvist den fornødne effektivitet, eller har der

ikke også her været gevaldige problemer, når det kom til at koordinere en indsats – og har FN ikke altid været en ren dværg, når det var påkrævet at sætte magt bag sine ord? I et land som Haiti er der ikke alene brug for nødhjælp; der er også brug for sikkerhed. I forbindelse med jordskælvet styrtede et fængsel sammen, hvorved flere tusinde farlige kriminelle pludselig kom på fri fod – hertil kommer, at plyndringer og røverier hører til dagens orden i kølvandet på katastrofen.

Katastrofehjælpen kan ikke stå alene, men må bakkes op af en militær og politimæssig indsats for at sikre, at hjælpen kommer frem til de nødlidende – heller ikke her ville EU være til nogen som helst nytte. EU ville passivt se til, mens kriminelle får lov at sætte dagsordenen. Kun USA har haft viljen til at gribe effektivt ind over for forbrydervældet.

Dette ikke er nogen bandbulle mod EU. EU er god til at masse ting. Men når det kommer til hurtig og effektiv handling, når det kommer til en situation, hvor hvert sekund tæller, og hvor menneskeliv står på spil, så er EU ikke svaret. Det er derimod et samarbejde mellem selvstændige nationer – og meget tyder i den nuværende situation på, at det kun er USA, der har den nødvendige vilje til at indsætte den nødvendige magt for at kunne hjælpe. ■

**Fra Bruxelles skriver I RÆSONS UGEMAGASIN:
Dan Jørgensen, Morten Messerschmidt, Emilie Turunen, Jens Rohde og Bendt Bendtsen.**

RÆSON

KINA-USA Hackere og våbensalg

Det kinesisk-amerikanske forhold er udfordret af cyberspionage og våbensalg til Taiwan. Kineserne opruster med hackerhær og test af missilforsvar. Og amerikanerne svarer igen med krav om sanktioner over for Iran. De optimistiske toner fra efterårets dialog mellem Washington og Beijing er forsvundet.

Af Magnus Hjortdal

Da præsident Obama besøgte Beijing i november sidste år, lignede det starten på en amerikansk tilgang til Beijing, der i usædvanlig høj grad betonedede samarbejde for enhver pris. En strategi, Obama i høj grad også understregede i sin valgkamp, men som han efterfølgende har haft svært ved at efterleve. Den fælles erklæring, der i november dannede baggrund for mange iagttageres optimisme og forventning om en mere moden dialog, fremstår nu som et udvisket stykke papir.

De første små tegn på, at Obama ikke kunne føre en ny politik over for Kina, blev tydelige allerede under COP15 i december. Det er omdiskuteret, hvem der havde ansvaret for det nogle kalder 'det manglende gennembrud' og andre 'den eklatante fiasko', men under alle omstændigheder blev det for alvor tydeligt, at Kina nu er klar til at spille mere med sine diplomatiske muskler i international sammenhæng. At USA måske heller ikke var villig til at indgå en aftale er en anden historie. Det medierede billede af udgangen på COP15 blev, at Kina ikke vil påtage sig ansvar for klodens ve og vel, og stadig må anses som værende en yderst egoistisk spiller, hvis værdier ikke er i tråd med de vestlige landes.

Google og kinesisk cyberspionage

Efter COP15 var der nogenlunde ro i det amerikansk-kinesiske forhold, lige indtil Google pludselig annoncerede, at de måske ville trække sig ud af Kina, efter adskillige Google-brugeres mailkonti var blevet hacket.

Den såkaldte 'Google-sag' er interessant for USA's og Kinas forhold, fordi den viser, at der rent faktisk er amerikanske firmaer, der sætter sig op imod den kinesiske regering.

Men selve Google-sagen drejer sig ikke blot om en aparte, stiltiende accepteret forretningsaftale mellem Kina og Google – et internt kinesisk anliggende. Cyberangrebene er ikke kun en overvågning af systemkritikere internt i Kina. Hackerangrebene på Google fandt sted i december og var blot et enkelt led i et større

cyberangreb på minimum 34 amerikanske firmaer og institutioner med tilknytning til den amerikanske administration, herunder leverandører til Pentagon. Og nu har it-sikkerhedsfirmaet VeriSign iDefense i en rapport peget på, at angrebene stammer fra Kina og tilføjet, at det er et statsapparat, der står bag.

Så USA har i virkeligheden mest grund til bekymring over Kinas offensive brug af cyberspace til militær-teknologisk spionage og industrispionage end over selve Google-sagen. Der tegner der sig efterhånden et billede af, at Kina er i stand til at hacke sig langt i den amerikanske vigtige infrastruktur og potentielt lamme USA, hvis der en dag skulle opstå en alvorlig konflikt. Det faktum er naturligvis ikke fremmede for et venskabeligt forhold mellem landene.

Samtidig med hackerangrebene er en klassificeret FBI-rapport 'tilfældigvis' blevet lækket. Heraf fremgår det, at Kina har udviklet en såkaldt 'cyberhær' bestående af 30.000 militære hackere, samt 150.000 hackere hyret fra den private sektor. Deres mission er ifølge FBI-rapporten at stjæle amerikanske militære og teknologiske hemmeligheder. Bekymring over udviklingen kan spores overalt i de højere luftlag inden for det amerikanske militær, også hos den øverstbefalende for U.S. Pacific Command, admiral Robert Willard, der har Kina som ansvarsområde. Man har fra officiel side forsøgt at undgå at omtale dette problemfyldte emne, da det stort set er umuligt at bevise, at det er den kinesiske stat, der står bag, selvom alt peger i den retning. Men der er ingen tvivl om, at den amerikanske regering i tiltagende grad må bekymre sig over cyberangrebets spor til Kina, og at det er hæmmende for forholdet mellem de to lande.

Våbensalg til Taiwan

Kort efter Google-sagen dukkede en klassisk årsag til konflikt mellem USA og Kina endnu en gang op; det amerikanske våbensalg til Taiwan. I henhold til den kongresvedtagne "Taiwan

Relations Act' fra 1979, sælger USA defensive våbensystemer til Taiwan, for at landet kan forsvare sig mod en eventuel kinesisk invasion af øen. Den amerikanske våbenpakke er nu godkendt af både Pentagon og Kongressen, og taiwanerne venter blot på, at Kongressens 30 dages indsigelsesfrist udløber inden for et par uger.

Den nuværende våbenpakke var allerede forhandlet på plads under præsident Bush i 2007 (den blev sendt til Kongressen i 2008, red.), men har været sat på standby indtil nu. Pakken indeholder bl.a. 114 avancerede jord-til-luft-missiler, to minerydningsskibe, kommunikationsudstyr samt 60 Blackhawk-kamphelikoptere. USA afstod fra at inkludere flere elementer fra den oprindelige aftale, bl.a. F16-fly, som Taiwan utvetydigt har tilkendegivet er en nødvendighed for deres forsvar. På trods af den amerikanske mådeholdenhed i salget, der dog traditionelt altid giver lidt kurrer på tråden mellem USA og Taiwan, har Kina reageret kraftigere, end det har været tilfældet de sidste mange år.

Den militære dialog med flere højtstående besøg, der blev planlagt ved Obamas besøg i november, blev aflyst af kineserne. Det er dog helt sædvanlig praksis. Det nye er, at Kina truer med at indføre sanktioner mod firmaer, der leverer komponenter til våbensalget. Våbensalget vil desuden også gå udover det bilaterale samarbejde omkring regionale og globale emner såsom Irans og Nordkoreas atomvåbenprogrammer, Afghanistan, handelsaftaler og menneskerettigheder. Ifølge kinesiske medier og eksperter vil våbensalget skade forholdet mellem USA og Kina seriøst, og holdningen er, at Obama har brudt med sin erklæringer fra november, og desuden har udvist manglende respekt over for de hensigter, som blev indskrevet i fælleserklæringen. Ifølge det statslige nyhedsbureau Xinhua bør man derfor lade USA føle den kinesiske vrede. Nyhedsbureauet mener desuden, at ethvert svar fra Kina kan retfærdiggøres, hvis USA ikke viser respekt for Kinas vitale interesser.

Da våbensalget blev kendt, annoncerede Kina en succesfuld test af et nyudviklet missilforsvar. Ifølge analytikere fra Jane's Intelligence er det dog yderst tvivlsomt, om Kina kan anvende det i praksis.

Det må derfor primært tolkes som et signal til USA, men et særdeles kraftigt et af slagsen. Testen fandt påfaldende nok sted på treårsdagen for en kinesisk satellitnedskydning, der på samme vis signalerede, at USA ikke skal føle sig sikker på at kunne bevare sit overherredømme.

Tænketaank retfærdiggør militær oprustning

Den mest indflydelsesrige militære tænketank i Kina, Academy of Military Sciences, har i kølvandet på våbensalget fået spaltepads med udtalelser om, at en yderligere kinesisk stigning i

militærbudgettet nu klart kan retfærdiggøres. Ræsonnementet er, at USA med våbensalget har forrykket den militære balance i forholdet mellem Kina og Taiwan. Et udsagn, der selv i kinesiske ører, fremstår næsten komisk. For kineserne har stadig omkring 1400 missiler placeret nær kysten i den kinesiske Fujian-provins rettet direkte mod Taiwan. Alligevel taler den indflydelsesrige analytiker, Luo Yuan fra Academy of Military Sciences nu om, at USA's våbensalg udfordrer Kinas vitale strategiske interesser.

Der er ingen tvivl om, at kineserne i nogen grad betragter USA som en militær trussel. Ingen stater ønsker at blive udsat for diplomatisk eller militær pression – særligt ikke reelle stormagter, som Kina nu må siges at være. Derfor vil den kinesiske militære oprustning med tocifrede årlige budgetstigninger fortsætte, og det må Vesten forholde sig til.

Efter de kinesiske ytringer om, at den fælles håndtering af regionale spørgsmål kunne lide skade, har Hillary Clinton svaret hurtigt igen i en yderst hård tone. Hun siger direkte, at Kina vil stå over for økonomisk usikkerhed og diplomatisk isolation, hvis ikke de skriver under på nye sanktioner over for Iran. Men så let er det ikke for Kina, der får enorme mængder af olie fra Iran, og samtidig har en udenrigspolitisk tradition, der næsten for enhver pris består i ikke-indblanding i andre landes interne affærer.

Efter disse diplomatiske kriser, der hver for sig udgør et selvstændigt problem, valgte kineserne i de statslige medier aktivt at kræve amerikanske indrømmelser ved at spille deres gamle kort: Dalai Lama. Obama har nemlig tænkt sig at mødes med Dalai Lama senere i år. Det er en udbredt opfattelse blandt Kina-forskere, at Kina overdriver deres følelsesmæssige frustration omkring den buddhistiske munks rejseaktivitet, og bevidst bruger de tilbagevendende Dalai Lama-intermezzoer til at skabe sig en bedre forhandlingsituation i andre sager. Dertil kommer de øvrige økonomiske kontroverser i forholdet mellem USA og Kina, fx den undervurderede kinesiske valuta, der sørger for Kinas handelsoverskud ift. USA opretholdes, samt andre handelsmæssige friktioner omkring kinesisk told på visse amerikanske varer.

Fremtiden byder på mere cyberfejde

For tiden høres helt nye kinesiske toner, der repræsenterer en retorisk skærpelse i forhold til tidligere. Hvad der tegnede så lyst med Obamas besøg i Beijing i november, kulminerende med en historisk positiv fælles erklæring, er nu blot kold luft og gensidig mistillid.

Emner som, hvordan man skal agere i forhold til Irans atomprogram og til en ny klima-aftale i Mexico er store knaster i forholdet, der ikke kan løses under de nuværende omstændigheder. Men alligevel er der grund til en smule optimisme: worst case-scenariet er næsten utænkeligt. En åben militær konflikt mellem Kina og USA er

usandsynlig inden for de næste mange år på grund af det dybe afhængighedsforhold rent økonomisk. Men også fordi USA generelt er Kina militært overlegen, mens Kina samtidig kan afskrække USA, ved bl.a. fortsat at satse på deres evner i cyberspace, som vi så i Google-sagens forgreninger. Den kinesiske opstigning er på sin vis ude af USA's hænder, og Kina vil benytte den situation til at fortsætte sin politiske og militære fremmarch. ■

Magnus Hjortdal (1984) er cand.scient.pol og forskningsmedarbejder ved Forsvarsakademiets Institut for Strategi. Hans primære fokusområder er Kinas udenrigs- og sikkerhedspolitik og Kinas forhold til USA. Er aktuell med udgivelsen 'Kinas kapabiliteter i cyberspace – Strategisk afskrækkelse?', der analyserer Kinas brug af cyberspace til spionage og afskrækkelse. Den kan [downloades her](#).

RÆSON

NATO

"The people are the prize"

Med NATO's indsats i Afghanistan følger tab af soldater og dermed også en risiko for, at miste hjemlige befolkningers og politikeres opbakning til missionerne. RÆSON spørger James Snyder, Information Officer i NATO's afdeling for Public Diplomacy om arbejdet for at fastholde (den danske) befolkningens opbakning til NATO og indsatsen i Afghanistan. Her i uddrag.

Interview af Jakob Damsholt

Hvorfor er NATO nødt til at arbejde med public diplomacy ?

Public diplomacy (det at udbrede egne værdier og holdninger til et (andet) land ved at henvende sig direkte til dets befolkning, red.) er en pligt. Som en organisation, der består af demokratiske lande, har vi en pligt til at kommunikere med offentligheden. På samme tid vil vi også gerne promovere NATO som institution og få offentligheden til at se positivt på, hvem vi er, og hvad vi gør. Befolkningens holdning er det væsentligste i al politisk magt.

Vores strategi i Afghanistan siger således: "The people are the prize", for uden folkets opbakning vil vores mission ikke lykkes. Under væbnede konflikter er det politiske rum ligesom et vakuum, og enhver information – god eller dårlig, korrekt eller falsk – vil sprede sig uendeligt i udfyldelsen af dette tomrum. Hvis ikke vi forsøger at fylde dette rum med information, overgiver vi det til vores fjender. For at have bare en halv chance for succes med befolkningen, kræver det hårdt arbejde, men kun ved at fortælle sandheden på en overbevisende måde.

Hvordan foregår indsatsen praksis?

Vi vægter kommunikationen udadtil højt. Vi forbedrer os konstant ved at tage nye værktøjer i brug og evaluere, hvordan vi arbejder. NATO-TV har været et fantastisk redskab til at hjælpe os med at komme ud til et bredere publikum. Ved at producere vores egne historier kan vi nå ud til publikum på internettet. "Voice of America" har taget nogle af vores produktioner og oversat dem til "Dari" og "Pashto" (to hovedsprog i Afghanistan red.), hvorefter de har sendt dem i Afghanistan. Og CNN har vist vores produktioner på globalt plan. Det er sket med bare ét dansk-udviklet redskab, der er udviklet de sidste 18 måneder. Nu køber vi HD TV-kameraer og udvider med sociale medier (Facebook, Twitter etc. red.) anført af generalsekretæren.

Når det er sagt, er der også plads til forbedringer. Det er altid svært at få historier ude fra marken. F.eks. hørte jeg om en nylig succesfuld NATO-indsats mod pirater ved at se Fox News på mit kontor, og vi har stadig ingen billeder af vores humanitære "airlifts" til Haiti.

Danmark er kendt som et af de lande med en meget høj folkelig opbakning til indsatsen i Afghanistan på trods af relativt store tab. Hvorfor?

For at være helt ærlig – så ved jeg det ikke. Jeg bør selvfølgelig give æren til mine kollegaer, den danske regering og det fantastiske arbejde, de danske soldater gør i Afghanistan. Jeg kunne også gætte på, at det har noget at gøre med national stolthed, en fundamental tro på retfærdighed i indsatsen eller ønsket om at støtte soldaterne, der deltager i en så farlig mission. Men i sidste ende ved jeg det ikke.

Det jeg ved er dog, at den befolkningens holdning er flygtig. Det er bedre at satse på befolkningens forståelse for indsatsen i Afghanistan end deres opbakning til den. Jeg tror, der er en grundlæggende forståelse i de fleste lande, selvom opbakningen i befolkningen er lav. Det er det, der har fastholdt de allieredes indsats i mere end fem år nu. Og det er derfor, vi bliver ved med at tale om Afghanistan.

Hvordan vil du karakterisere danskernes holdning til NATO?

Generelt set er de danskere jeg møder positive over for NATO, men de har også en sund skepsis i forhold til organisationen, brugen af magt i internationale forhold og Europa og USA's position i verden. Jeg tror, at arven fra de to verdenskrige gør europæere mistænksomme over for såkaldt "hård magt", hvilket jeg - givet ødelæggelserne, man stadig kan se i f.eks. Berlin og Verdun – må respektere. Danskere er fascinerede af det transatlantiske forhold, men bekymrede over amerikansk dominans og unilateralisme. De vil have, at Danmark bliver

behandlet respektfuldt og ligeværdigt, hvilket jeg mener, at NATO netop er indrettet til at gøre.

Hvilke NATO-sager optager danskere mest?

De spørgsmål, jeg oftest får, går på fremtiden for Europa og forholdet til USA. De to spørgsmål er umulige at adskille. Vil NATO udfases, nu da Europa bliver stærkere? Er NATO blot et værktøj for amerikansk udenrigspolitik? Eller er NATO irrelevant i lyset af amerikansk unilateralisme? Jeg kan tydeligt se en bekymring over for amerikansk magt, enten som et middel til at dominere europæiske allierede eller til fuldstændigt at ignorere dem.

Jeg vil argumentere for, at NATO kanalisere amerikansk magt, og derfor gør det muligt for de allierede (NATO red.) at gøre ting, man ellers ikke ville kunne have gjort alene. Men også at amerikansk magt har grænser, hvilket vi har lært af kampene i både Irak og Afghanistan. Med andre ord: Amerika har brug for dets allierede, og de allierede har brug for Amerika. Sammen er vi meget stærkere. Det kan man se, når USA støtter europæiske styrker i operationer og i sær i vores handelsrelationer, der gør os til de rigeste lande i verden. Når vi arbejder sammen, er vi stærkere end blot summen af vores enkelte dele.

Hvilke forskelle og ligheder er der i arbejdet med Danmark sammenlignet med andre NATO-lande?

Det er et drilsk spørgsmål, fordi jeg risikerer at fornærme mine transatlantiske kollegaer ved at sammenligne Danmark med andre lande. Jeg ser Danmark som ungdommeligt, kreativt og dynamisk, og Danmark er, formentlig på grund af landets størrelse, meget adræt i evnen til at få gode ideer og hurtigt at implementere dem. Ligesom de andre allierede er Danmark unikt formet af dets historie, geografi og demografi. USA har f.eks. mulighed for at påvirke globalt og har globale ambitioner. Danmark har et mere regionalt fokus, hvilket indsnævrer mine perspektiver på specifikke områder som f.eks. Arktis. De østeuropæiske lande er mere optaget af mere traditionelle, territoriale sikkerhedsspørgsmål. Vesteuropæiske lande som Danmark er optaget af postmoderne sikkerhedsspørgsmål som energisikkerhed og klimaforandringer. At moderere og balancere disse konkurrerende spørgsmål og bekymringer er lige nøjagtigt, hvad NATO handler om. ■

James Snyder er amerikaner og arbejder til daglig for den internationale stab i NATO. Her er han såkaldt "Information Officer" i afdelingen for Public Diplomacy med ansvar for Danmark, Norge og USA.

Jakob Damsholt (1984) studerer Statskundskab ved Københavns Universitet. I efteråret 2009 var han i praktik ved Danmarks Faste Repræsentation ved NATOs hovedkontor i Bruxelles.

Terror i Thailand Konflikten uden ende

I Thailand kæmper rebelske grupper mod regeringen for en uafhængig muslimsk stat i de tre sydligste provinser. Trods råd fra eksperter om det modsatte opruster regeringen, og i januar forlængede premierministeren undtagelsestilstanden i området – for 19. gang.

Af Anya Palm

I sidste uge var en 6-årig dreng blandt de fem civile ofre, der døde under et bombeangreb i Thailands sydligste provins Yala. Fem dage tidligere, i samme provins, blev en 70-årig mand skudt ned, mens han hvilede sig på sin terrasse. Ugen før blev tre mennesker dræbt i et angreb på en lokal moske. Konflikten i det sydlige Thailand har kostet over 4000 menneskeliv og trods adskillige regerings forsøg på at stoppe de hyppige vejsidebomber, kidnapninger og generelle terrorhandlinger i området, er volden steget støt de sidste fem år.

I dag kritiserer eksperter Thailands militaristiske tilgang til konflikten, efter Premierminister Abhisit Vejjajive i januar forlængede den undtagelsestilstand, området har været under siden juli 2005, for 19. gang. Det er en tom handling, mener professor Yusuf fra Assumption Universitet i Bangkok.

”Undtagelsestilstanden ændrer ingenting, det giver bare militæret mere kontrol over situationen. Men der er ingen ændringer og ingen løsninger. Ingen forsøg fra politisk side til at finde en løsning,” siger professoren. ”Der skal forhandling til,” mener han.

”Find en politisk løsning, der anerkender sproget malay, etniciteten, kulturen og religionen, det kan hjælpe på problemet”, siger Yusuf.

Han bakkes op af professor ved Institut for Statskundskab i København, Timo Kivimäki, der i øjeblikket arbejder på projektet ”Conflicts in South East Asia.”

”Mere militær skaber blot et motiv til flere uroligheder. Det viser befolkningen dernede, at Thailand er et land med militærkontrol. Det eneste mulighed, der er, er forhandling, understreger professoren, der selv var i området i november for at snakke med parterne om situationen.”

Konflikten drejer sig om Thailands tre sydligste provinser – Yala, Narathiwat og Pattani – der sammen udgør det område, som flere forskellige guerillagrupper kæmper for at gøre til en uafhængig, muslimsk stat: Patani. Området har tidligere været selvstændigt, men faldt til England i starten af 1900-tallet, da kolonimagten indtog store dele af det sydlige Thailand. Under en fredsaftale overgav briterne i 1909 Patani til Thailand. Siden da har der været politiske uroligheder i området, der var i undtagelsestilstand fra 1948 helt op til 1960.

Befolkningen i området er overvejende etniske malayer, der taler malay, har deres egen kultur og er praktiserende muslimer. Ifølge Yusuf er der – trods volden – bred opbakning til terroristernes krav om en uafhængig stat.

”Der er to grupper – dem, der gerne vil have en selvstændig stat, og dem, der vil have en autonom løsning. Der er udbredt støtte til begge disse ideer, men vi ved ikke det præcise antal, fordi disse synspunkter ikke bliver udtrykt på grund af frygt,” siger Yusuf.

I dag er det hovedsagligt de to muslimske guerillagrupper Barisan Revolusi Nasional-Koordinas (BRN) og Patani United Liberation Front (PULO), der står bag volden. Da undtagelsestilstanden for området blev indført for anden gang i 2005, stod BRN og PULO sammen om kravet om en uafhængig muslimsk stat, og volden eksploderede, fordi der nu var to klare sider: guerillaen og militæret.

“Vi har det under kontrol”

Den thailandske regering har dog ingen planer om hverken selvstændighed eller autonomi i syd. Responen på de mange terrorangreb er en massiv militær tilstedeværelse, og i de større byer er der militære checkpoints hver 100. meter i gaderne.

Og stik imod eksperternes vurdering annoncerede Thailands udenrigsminister Kasit Piromya tidligere på måneden, at der kan skabes fred inden 2011.

”Vi har det under kontrol,” lød budskabet fra ministeren på en pressekonference. Han forklarede, at den thailandske regering er i dialog med forskellige internationale mæglere, og at regeringen desuden samarbejder tæt med militæret om at få styr på situationen.

Tvivlsomt, mener begge eksperter og kritiserer netop den militære tilgang, Kasit fremhæver. Guerillagrupperne er en løst struktureret flok, hvor der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem lederskab og angreb, og derfor er en militær respons forfejlet.

”Det, der kan være enormt svært at forstå, er, at der ikke er et decideret lederskab. Volden udspringer tit bare af to unge mænd, der sidder og lige pludselig finder ud af: ’Nå nu er det mig,’ og så udfører et angreb. De har ikke fået ordrer fra nogen,” siger Timo Kivimäki. Derfor mener han, at mere militær blot udløser flere angreb i stedet for at bidrage til fred. ”Det er tit militæret og politiet, der udgør målene for angrebene,” forklarer professoren.

De sidste fem år har Thailand skiftet premierminister tre gange, og hver gang er strategien for et fredeligt syd blevet ændret. I dag er den ustoppelige terror i syd en pinlig affære for enhver regering ved magten, og den nuværende er ingen undtagelse. Mens dødstallet stiger, er forsøgene på fremskridt – også de succesfulde – blevet væk i politik og sabelraslen. Det gælder blandt andet Rådet for National Forsoning, der blev nedsat under Thaksin i 2005 og netop benyttede den metode, som begge eksperter fremhæver som vejen frem.

”Rådet foreslog politisk anerkendelse af Malay-sproget, kulturen, religionen og så videre – en politisk løsning. Men desværre er disse forslag blevet syltet. De burde genoplives,” uddyber Professor Yusuf.

Professor Kivimäki når frem til samme konklusion: ”De kom godt i dialog med de lokale autoriteter og blev godt modtaget af de kæmpende grupper. Hvis de havde startet med at implementere disse forslag, ville de måske have kunne isolere volden,” forklarer han.

Også i nabolandet Malaysia, som alle tre provinser grænser op til, og hvor Patani kulturelt har større tilhørsforhold, begynder urolighederne at snige sig ind på dagsordenen. I den malaysianske befolkning vokser sympatien med terroristernes ærinde, og den malaysianske premierminister Najib Razak har tidligere udtalt sig positivt om en autonom løsning. I december 2009 rejste han til provinsen Yala for at diskutere

muligheden om forsoning med Thailands premierminister Abhisit.

Mødet blev kaotisk – terrorister havde plantet fem bomber, der sprang strategiske steder i Yala og naboprovinserne Narathiwat, og 14 mennesker blev såret. Samtlige ofre var sikkerhedsstyrker, hvoraf flere var i gang med at fjerne bannere med budskaber fra guerillaen. Abhisit gentog sin uvilje mod at indgå i dialog med terroristerne, der endnu en gang fik sendt signal til Bangkok om, at regeringen er uvelkommen i Patani.

Efter mødet lovede premierminister Abhisit at tackle volden ved at samarbejde med Malaysia om at fange de ledende terrorister, men mere konkret blev det ikke.

“Tag rebellerne seriøst”

Det stigende antal voldshandlinger og de indtil videre frugtesløse forsøg på at håndtere konflikten får menneskerettighedsorganisationer til at opfatte situationen som et brud på menneskerettighederne. I Human Rights Watchs rapport fra 2010 kritiserer organisationen Thailands regering for fortsat at tillade, at en gruppe af befolkningen lever under så usikre omstændigheder uden at gribe ind, og så Amnesty International langer i et dokument fra april 2009 ud efter regeringen og kræver situationen under kontrol omgående.

Hos lokale organisation, Working Group of Justice and Peace, der har kontor i provinsen Pattani, er medarbejderne glade for den internationale bevågenhed. Men en kritik af menneskerettigheder og flere krav er forfejlet, mener talsmand Puttanee Kangkun.

”Hovedproblemet er, at regeringen har ignoreret folk hernede i meget lang tid. Regeringen er blot lige startet med at kigge nøje på området, og den har brug for meget lang tid til at løse problemet,” vurderer hun.

Også Timo Kivimäki pointerer, at situationen i Thailand er unik, både fordi at der har været så mange forskellige autoriteter inde over, og fordi at befolkningen tager mere og mere afstand til regeringens metoder. Han sammenligner situationen med provinsen Aceh i Indonesien, hvor rebeller og regeringen underskrev en fredsaftale i 2005. Her fik blandt andet tsunamien i 2004 parterne til fredsforhandlinger som et led i genopbyggelsen af regionen. I tilfældet Aceh er det processen, der er interessant, mener professor Kivimäki. Her blev rebellerne taget med ved forhandlingsbordet og fik indrømmelser allerede tidligt i forløbet.

”Ingen af parterne er interesseret i en Aceh-løsning. Men det er tydeligt, at begge parter er interesseret i at forhandle, og så er det vigtigt, at man tager rebellerne seriøst,” siger han.

”Det er åbenlyst, at der er behov for forhandling med den yngre generation af BRP og PULO. Hvis det kan lykkes at finde frem til et kompromis mellem de to sider, er der opbakning. Det ville kunne lykkes,” mener han.

Båbe Yusuf og Kivimäki peger imidlertid på, at det er en langsommelig proces – og det stemmer dårligt overens med udenrigsminister Kasits udmelding om fred inden 2011. Strategien er, at der ikke præsenteres nyheder om fremskridt, før der er en komplet løsning på bordet, for at undgå at indrømme en fejlslagen politik. Men hos Working Group for Justice and Peace er talsmand Puttanee bange for, at lukketheden kan få befolkningen, der allerede er trætte af militæret, til simpelthen at give op.

”Jeg tror, man kan se konsekvenserne ved at se på andre regioner, der har oplevet langtrukne konflikter, som Mindanao og Sri Lanka: Det bliver et desperat samfund,” siger Puttanee Kangkun fra Working Group for Justice and Peace.

Der er – ganske uofficielt – en dialog i gang, mens regeringen udadtil tordner mod rebellerne, understreger både Kasit og Kivimäki. Spørgsmålet er, om der skal endnu en tsunami til, før den bliver konstruktiv. ■

Any Palm er freelancejournalist med speciale i Sydøstasien